Opetus- ja kulttuuriministeriö 19.10.2016
Neuvotteleva virkamies Virpi Hiltunen

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Kirjallinen asiantuntijalausunto

Asia: HE 161/2016 vp Hallituksen esitys liikennekaareksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluvassa lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetussa laissa (48/1997) säädetään tuen myöntämisestä lukio-opintoja tai ammatillisia opintoja harjoittavan opiskelijan asunnon ja oppilaitoksen välisestä päivittäisestä koulumatkasta aiheutuviin kustannuksiin. Tuen tarkoituksena on opiskelijoiden matkakustannusten alentamisen lisäksi edistää erityisesti joukkoliikenteen käyttöä. Järjestelmällä tuetaan päätoimisten toisen asteen opiskelijoiden matkakustannuksia vuosittain noin 50 miljoonalla eurolla. Summasta 2/3 kohdentuu joukkoliikennettä käyttäville opiskelijoille. Koulumatkatuen myöntämisperusteena on pitkä koulumatka ja merkittävät matkakustannukset. Matkakustannuksia ei kuitenkaan oteta huomioon siltä osin kuin ne aiheutuvat yli 100 kilometrin yhdensuuntaisesta koulumatkasta.1.8.2015 lukien uusiin vyöhykeperusteisiin lipputuotteeseen on voinut saada koulumatkatukea viranomaisten yhteisen lippu- ja maksujärjestelmän (Waltti) kautta ministeriön taksa-asetuksen perusteella. Muutoksen myötä joukkoliikenteen käytön edellytykset ovat parantuneet, mikä on edistänyt samalla koulutuksen saavutettavuutta.

Esityksessä ehdotetaan lippu- ja maksujärjestelmien yhteen toimivuuden ja lipputuotteiden yhdenmukaisuuden lisäksi säädettäväksi, että yksityisellä (ei ammattimaisella) henkilöliikenteellä voidaan täydentää osittain joukkoliikennettä. Ehdotetuilla muutoksilla edistetään opiskelijoiden liikkumismahdollisuuksia. Nykyisissä koulumatkatuen myöntämisperusteissa otetaan hyvin huomioon erilaiset liikennepoliittiset olosuhteet, mikä osaltaan helpottaa uusien digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoa koulumatkatukijärjestelmän näkökulmasta.

Esitykseen sisältyy ehdotus muuttaa lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain 4 §:n 2 momenttia siten, että viittaus joukkoliikennelaissa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten lippu- ja maksujärjestelmään korvattaisiin viittauksella liikennekaaren IV osan 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten yhteiseen lippu- ja maksujärjestelmään. Muutos on teknisluonteinen, eikä ministeriöllä ei ole huomautettavaa lakimuutokseen.